НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ КАРДІОЛОГІЇ, КЛІНІЧНОЇ ТА РЕГЕНЕРАТИВНОЇ
МЕДИЦИНИ ІМЕНІ АКАДЕМІКА М. Д. СТРАЖЕСКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

СТРЕС І СЕРЦЕВО-СУДИННІ ЗАХВОРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

За редакцією В. М. Коваленка

Київ – 2022

УДК 616.1:612.176
С84

С84 Стрес і серцево-судинні захворювання в умовах воєнного стану. Рекомендовано для кардіологів, ревматологів, терапевтів, організаторів охорони здоров'я та лікарів загальної практики

За редакцією:
Коваленка Володимира Миколайовича –
директора ДУ «ННЦ «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М. Д. Стражеска» НАМН України, академіка НАМН України, професора, д. мед. н., заслужевного діяча науки і техніки України

Наукові редактори:
Мітченко О. І., Несукай О. Г., Сичов О. С.

Редакційна колегія:
Корнацький В. М., Талаєва Т. В., Сіренко Ю. М., Міщенко Л. А., Ревенько І. Л., Мітченко О. І., Пархоменко О. М., Соколов Ю. М., Лутай М. І., Сичов О. С., Коваленко В. М., Несукай О. Г., Воронков Л. Г., Кожухов С. М., Шумаков В. О.

© ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М. Д. Стражеска НАМК України», 2022

ЗМІСТ

Проблема здоров'я в умовах війни
Корнацький В. М. 5

Патогенетичні механізми розвитку та прогресування серцево-судинної патології в умовах стресу
Талаєва Т. В., Третяк І. В., Василинчук Н. М., Вавілова Л. Л. 24

Стрес та виникнення артеріальної гіпертензії: що відомо
Сіренко Ю. М., Радченко Г. Д., Рековець О. Л. 39

Артеріальна гіпертензія, цукровий діабет і хронічна хвороба нирок: особливості перебігу в умовах стресу та військового стану
Міщенко Л. А., Соколова Л. К., Купчинська О. Г. 63

Вплив стресу на артеріальну гіпертензію та цереброваскулярні захворювання
Ревенько І. Л., Корнацький В. М. , Міщенко Л. А. 78

Дисліпідемія і стрес
Мітченко О. І. 92

Стрес, гострий коронарний синдром та раптова серцева смерть в умовах дії несприятливих природно-соціальних факторів
Пархоменко О. М., Іркін О. І., Лутай Я. М. 106

Стрес та патологічний розвиток атеросклеротичної бляшки. Інвазивна діагностика та лікування
Соколов М. Ю. 131

Стрес та стрес, пов'язаний з воєнними діями: вплив на серцево-судинні захворювання та ІХС
Лутай М. І., Голікова І. П., Швидка М. П. 168

Вплив несприятливих психологічних факторів на захворюваність та перебіг фібриляції передсердь
Сичов О. С., Романова О. М. 192

Раптова серцева смерть в умовах впливу стресових чинників
Коваленко В. М., Несукай О. Г., Чернюк С. В. 209

Хронічний стрес, тривожно-депресивні розлади та їх клінічні наслідки у пацієнтів з хронічною серцевою недостатністю
Воронков Л. Г., Ляшенко А. В., Луцак О. А., Солонович А. С. 230

Вплив стресорних факторів на розвиток та перебіг онкологічних захворювань
Кожухов С. М., Довганич Н. В., Базика О. Є., Деяк С. І. 248

Посттравматичний стрес-синдром в умовах воєнних дій
Шумаков В. О. 259

ПРОБЛЕМА ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ

Корнацький В.М.

Проблеми із здоров'ям в умовах війни пов'язані з нестабільністю соціально-політичної ситуації в країні, що призвела до погіршення психічного здоров'я населення та підвищення серцево-судинного ризику в значної частини населення (військові, а також потерпілі внаслідок бойових дій і супутніх соціальних потрясінь) за рахунок перенесеного травматичного стресу. Соціально-економічний наслідок недооцінки цих станів полягає у значному зростанні кардіо-васкулярної патології саме серед працездатного населення. Основними факторами, що впливають на індивідуальну стресостійкість є: психосоціальні чинники, психологічний розвиток індивідуума, його нейробіологічні особливості (обумовлені генетично та епігенетичні впливи). Дослідження індивідуальної стресостійкості на сьогоднішній день є актуальним як для всього населення – виокремлення людей високого ризику психічних розладів, суїцидів, так і окремих його груп – удосконалення професійного відбору та прогнозування діяльності військовослужбовців, пожежників, рятувальників, працівників авіації. Розуміння основ стресової вразливості дає можливість ефективно прогнозувати, запобігати та лікувати постстресорні патологічні стани. Особливо актуальним є вивчення зв'язку стресостійкості з розвитком, перебігом та виникненням ускладнень серцево-судинної та судинно-мозкової патології. Незважаючи на досягнення в галузі діагностики, лікування та профілактики ХСК, питання поєднання останньої з психічними розладами пограничного типу є проблемними як в методологічному плані, так і з точки зору практичної медицини. Виходячи з цього, вивчення стресостійкості може стати підґрунтям для розробки

Наукове видання

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ КАРДІОЛОГІЇ, КЛІНІЧНОЇ ТА РЕГЕНЕРАТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ІМЕНІ АКАДЕМІКА М. Д. СТРАЖЕСКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

СТРЕС І СЕРЦЕВО-СУДИННІ ЗАХВОРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

За редакцією В. М. Коваленка

За підтримки компаній:
ТОВ «Серв'є Україна»
ТОВ «Кусум Фарм»
ТОВ «КРКА УКРАЇНА»

Підп. до друку 08.09.2022 р. Формат 60×84/16
Папір офсетний № 1. Гарнітура «Таймс».
Фіз. друк. арк. 16,75. Ум. друк. арк. 15,25.
Обл.-вид. арк. 16,08. Зам. 3049. Тираж 500.

Надруковано: МПБП «Гордон»
03179, м. Київ, вул. Котельникова, 95
Тел./факс (044) 501-35-69
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1422 від 08.07.2003 р.